

D • N

17/5 1959

Stryka över och gå vidare

Debatten under de senaste dagarna tyder snarast på att vi i fredagens ledare över-skattade faran för en fortsatt hård strid i pensionsfrågan. Hr Hjalmarson förklarade visserligen efter omröstningen att högern skulle föreslå avskaffande av den obligatoriska pensionen, men han uttalade inte klart och direkt att partiet som ett mål för sitt handlande skulle sätta beslutets totala upprivande. Svenska Dagbladet, vars hållning i denna sak hela tiden präglats av en hätskhet utan försonande patos, kräver visserligen fortsatt kamp mot pensionsreformen och gör antydningar om att högern genom en sådan taktik kan göra vinster på folkpartiets och centerns bekostnad; betecknande för tidningen är dess insinuation om att folkpartiet inte anses ha stått fast i sitt motstånd. Men det stora flertalet högertidningar tycks snarast, samtidigt som de fördömer det fattade beslutet, vara ovilliga att satsa på en stor politisk aktion mot det äntligen genomförda pensionssystemet. Intrycket blir dels tveksamhet om vinsterna av en sådan aktion, dels en respektabel och sympatisk känsla av att det finns viktigare ting att arbeta för och att man inte bör söka göra sönderingen inom folket djup och varaktig.

Liksom inom högern gör man inom folkpartiet och centern försök att utnyttja vad som skett inte bara till propaganda mot socialdemokratin, utan också till kritik av de andra borgerliga partierna; varje parti beskyller de andra för att vara de verkligt ansvariga, en typisk reaktion då man begått ett misstag, men inte vill erkänna det. Eskilstuna-Kuriren, som jämte Svenska Dagbladet fört den hätskaste och tarvligaste polemiken i denna fråga — men som man gärna ursäktar på grund av den ärliga och i ordets bibliska mening enfaldiga ilska som uppstår —, synes emellertid vara nästan den enda tidning inom dessa båda partier som utan förbehåll yrkar på fortsatt strid. Sådana tidningar som Göteborgs Handels- och Västmanlands Läns

Tidning går i sina kommentarer till pensionsbeslutet klart eller genom omskrivande uttrycks-sätt på den linjen att visserligen ändringar i detaljer bör krävas, men att pensionsreformen i det stora hela bör godtas. Både hr Ohlin och hr Hedlund vägrade i torsdagens intervjuer att fälla bestämda uttalanden om sina partiers framtida politik, och det får väl antas att detta tyder på benägenhet att inte göra agitation mot pensionerna till ett större nummer. Särskilt glädjande är att tidningen Expressen, som efter junivalet förra året under en tid kritiserade folkpartiets negativism lika hårt som Dagens Nyheter, men sedan följt partiledningen som en skugga, nu manar till lugn och försonlighet; vi är övertygade om att tidningens hållning beror på en allvarlig önskan att få det misslyckade och förbitterande pensionsgrälet ur världen.

En motsvarande inställning framträder också inom socialdemokratin. Att man gläder sig över beslutet är naturligt; att denna glädje stundom blir triumferande är begripligt. Men med lyckönskningarna till regeringen, partiet och sig själva förenar dessa tidningar genomgående krav på en samförståndspolitik i största allmänhet och på en lojal tillämpning av pensionsbeslutet i synnerhet. Under rubriken "Segrarens ansvar" skriver Folket att "det är segrarens skyldighet att nu på allt sätt söka skapa förtroende för denna lösning av pensionsfrågan, vilken utan allt tvivel får konsekvenser av betydande räckvidd inom många områden. Allra viktigast är att övervinna misstroendet hos den privata företagsidnaren gentemot den fackliga och politiska arbetarrörelsens ärliga avsikt att medverka till att pensionsfondmedlen används för en beslutsam utbyggnad och förnyelse av näringslivet." Efter allt att döma är denna tilltalande deklaration representativ för socialdemokratin.

Vi tror oss alltså kunna räkna med att i denna fråga utvecklingen blir densamma som i många tidigare: efter en skarp

strid genomförs en reform, efter en tid blir den allmänt godtagen, även om ändringar i detaljer framstår som behövliga. För oppositionspartierna är en sådan utveckling särskilt angelägen; endast om reformen godtas, kan det socialdemokratiska väldet brytas. Vi hoppas att så skall ske, inte för att "en

ny regim" skall komma till stånd — talet om en sådan omkastning är och förblir löst prat — utan därför att endast på denna väg kan på lång sikt utjämning av motsättningarna och samverkan mellan de demokratiska partier som i mycket står varandra så nära bli den svenska politikens signatur.